

Rugsėjo 9–17 dienomis panevėžiečiai bei miesto svečiai bus kviečiami atrasti visai čia pat esančius, tačiau daug nepapasakotų istorijų sukaupusius objektus – vyks kasmetinė Europos paveldo dienų savaitė, kurios šių metų tema – „Tvarus paveldas“. Jos metu Panevėžyje vyks įvairios nemokamos ekskursijos žaliosiose miesto erdvėse, teatruose, pirmojoje spaustuvėje ir kitose ne kasdien pasiekiamose vietose, tad dalyviams bus suteikiama galimybė susipažinti su Panevėžyje esančiais kultūros ir pramonės paveldo objektais. Renginių ciklo metu bus organizuojamos interaktyvios veiklos, į kurių kūrimą bei įgyvendinimą bus įtraukti turizmo sektoriaus, kultūros ir meno įstaigų atstovai, miesto gidai.

Prioritetas - tvarumui

2022 m. Europos paveldo dienų temos „tvarus paveldas“ misija – dar kartą priminti mums apie paveldo ilgaamžiškumą. Šioje sąvokoje susipina laiko išbandytos statybos technologijos, tradicinės, natūralios medžiagos, senieji amatai. Šimtmečius šalia mūsų esantis paveldas – pats geriausias tvarumo pavyzdys, įkvėpantis iš jo mokytis. Tai ypač svarbu šiais laikais, kai perteklinis vartojimas kelia grėsmę Žemei. Išsaugoti, restauruoti kultūros paveldo objektai kelia pasididžiavimą, suteikia įkvėpimo ir vilties, kad visuomenėje formuojamas teisingas ir atsakingas požiūris į kultūrinį palikimą.

„Šiais metais iškėlėme tikslą – atkreipti visuomenės dėmesį į sėkmingai naujoms funkcijoms pritaikytą kultūros paveldą, supažindinti su sėkmingomis objektų atgimimo istorijomis, pasidžiaugti, kiek pridėtinės vertės tai suteikia vietovei, jos bendruomenei. Paveldo tvarumas – galimybė apjungti daug socialinių ryšių, kuriuose naudos gali rasti kiekvienas. – sako Panevėžio plėtros agentūros turizmo projektų vadovė Vilanda Reikalienė. – Ekskursijų metu dalyviai bus kviečiami atverti paveldo pastatų duris ir susipažinti su jų vaidmeniu tvarioje ateityje. Istoriniai pastatai ne tik padeda išsaugoti vietos identitetą, bet ir iliustruoja, kaip senus paveldo objektus galima atkurti, atgaivinti naudojant tradicinius renovacijos būdus, įgūdžius ir medžiagas – tai socialiniu bei aplinkosaugos požiūriu svarbi miesto plėtros dalis

Skatinant vartotojiškumo mažinimą, Europos paveldo dienų renginių dalyviai bus kviečiami sudalyvauti ir Panevėžio siaurojo geležinkelio stotyje vykstančiame „Atiduotųjų perone“. Šios iniciatyvos metu dalyvių lauks edukacijos bei dirbtuvės: bižuterijos atnaujinimas, žaislų medicinos punktas, knygų viršelių atkūrimas, baldų restauracijos pamokos. Pasitelkdami ekspertines žinias bei kūrybiškumą, dalyviai bus mokomi atnaujinti sugedusius arba pasenusius daiktus. Dirbtuvių metu vyks diskusija apie tvarios aplinkos kūrimą bei tvarų turizmą. Atiduotųjų perono dalyviai turės galimybę išvysti iš siaurojo geležinkelio atliekų

sukurtą skulptūrą – „Siauruko piemuo“. Metalu laužas prasmingu meno kūriniumi, sukūrė ir įprasmino menininkė Margarita Ado.

Siekiama įtraukti visus

Ne paslaptis, jog žmonių įpročiai, norai, nuomonės diktuoja gyvenimo būdą ir daro įtaką aplinkai. Todėl numatomi renginiai bus atviri visiems norintiems susipažinti su tvarių paveldo palikimu Panevėžio mieste: moksleiviams, šeimoms, miesto gyventojams ir svečiams. Panevėžio plėtros agentūra „Panevėžys NOW“, turėdama sėkmingą ankstesnę patirtį organizuojant visiems prieinamas turizmo paslaugas, dalį projekto veiklų pritaikys specialių poreikių turinčioms visuomenės grupėms – senjorams, klausos ar judėjimo negalia turintiems asmenims. Į projekto veiklas bus įtrauktos mieste veikiančios kultūros ir meno įstaigos, gyventojų bendruomenės, įmonės prisidedančios prie miesto tvarios aplinkos kūrimo.

Organizatoriai tikina, jog paveldo sąvoka yra plati ir apima tiek į kultūros vertybių registrus įrašytus objektus, tiek tuos, kurie nėra įtraukti. Tai kiekvienos asmeninės šeimos bei giminės paveldas, kuris svarbus dėl su juo susijusių žmonių, prisiminimų ir vertybių. Paveldo išsaugojimas prasideda namuose, taip suteikiamos galimybės jį perduoti tolimesnėms kartoms kartu su istorija, sentimentais.

Išskirtinės ekskursijos

Visi norintys miesto gyventojai ir svečiai turės galimybes susipažinti su pritaikomu paveldo palikimu Panevėžio mieste. Ekskursijų metu drauge su ekspertais, istorikais, miesto architektūros žinovais ir entuziastais visuomenei bus atveriamos įveikintų paveldo pastatų erdvės, pasakojamos jų istorijos, atskleidžiamos išsaugojimo subtilybės. Pastatai, įtraukti į nekilnojamojo kultūros vertybių sąrašus, bus atviri lankytojams – turėsite galimybę apsilankyti tose erdvėse, kurios būna neprieinamos lankytojams: muziejų saugyklos, pastatų rūšiai, palėpės ir pan.

Tad kokie gi renginiai laukia Europos paveldo dienomis Panevėžyje? Parengėme sąrašą, kuriame kiekvienas ras sau patrauklią veiklą:

Ekskursijų ciklas:

2022 m. rugsėjo mėn. 9 d. 10.30, 12.00, 13.30, 15.00, 17.30 val. Ekskursija „Pirmoji Panevėžio spaustuvė“, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės biblioteka, Respublikos g. 14. Registracija vyksta [čia](#).

2022 m. rugsėjo mėn. 10 d. 10.30, 12.00, 13.30, 15.00, 17.30 val. Ekskursija „Pirmoji Panevėžio spaustuvė“, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės biblioteka, Respublikos g. 14. Registracija vyksta [čia](#).

2022 m. rugsėjo mėn. 10 d. 11 val. Ekskursija „Medinės vilos istorija“, Panevėžio Gamtos mokykla-Česlovo Petraškevičiaus vila ir statinių kompleksas, Smėlynės g. 171 (*su vertimu į gestų kalbą*). Registracija vyksta [čia](#).

2022 m. rugsėjo mėn. 11 d. 11 val. Ekskursija „Naujas senojo parko rūbas“, Skaistakalnio parkas. Registracija vyksta [čia](#).

2022 m. rugsėjo mėn. 12 d. 18 val. Ekskursija „Maestro J. Miltinio pėdsakais Panevėžyje“, J. Miltinio dramos teatras, Laisvės a. 5 (*su vertimu į gestų kalbą*). Registracija vyksta [čia](#).

2022 rugsėjo mėn. 15 d. 17.30 val. Ekskursija „Pastatas Respublikos g. 3“, Panevėžio dailės galerija, Respublikos g. 3. Registracija vyksta [čia](#).

2022 rugsėjo mėn. 16 d. 17.00 val. Ekskursija „Moigių namai“, Panevėžio kraštotyros muziejus, Vasario 16-osios g. 23. Registracija vyksta [čia](#).

2022 rugsėjo mėn. 17 d. 12 val. Ekskursija „Siaurukas - inžinerinio paveldo objektas“, Panevėžio siaurojo geležinkelio stotis, Geležinkelio g. 23. Registracija vyksta [čia](#).

Atiduotuvų peronas

13 val. „Atiduotuvų peronas“ ir dirbtuvėlės.

Renginius finansuoja Panevėžio miesto savivaldybė ir Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos.

